

Arrestnummer <i>e1 445 / 2024</i>
Repertoriumnummer 2024 / 1101
Datum van uitspraak 28 maart 2024
Notitienummer griffie
Notitienummer parket-generaal 2023/PGG/1780 2023/VJ11/904

Hypothecaire inschrijving
Vergunningsregister

Hof van beroep Gent

Arrest

tiende kamer
correctionele zaken

2023/PGG/1780 - 2023/VJ11/904

Not.nr. DE.66.97.000104/18

In de zaak van het OPENBAAR MINISTERIE

tegen

1. nr. RRN

met Belgische nationaliteit,
geboren te op
wonende te
- beklaagde -

2. nr. (RRN

met Belgische nationaliteit,
geboren te op
wonende te
- beklaagde -

verdacht van:

als dader of mededader in de zin van artikel 66 Strafwetboek, namelijk:

zij die de misdaad of het wanbedrijf hebben uitgevoerd of aan de uitvoering rechtstreeks hebben meegewerkt:

“A optrekken of plaatsen van constructie zonder of in strijd met een geldige vergunning buiten de gevallen bedoeld in de artikelen 4.2.2. tot en met 4.2.4. van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening, het optrekken of plaatsen van een constructie, met uitzondering van onderhoudswerken, hetzij zonder voorafgaande stedenbouwkundige vergunning, hetzij in strijd met de vergunning, hetzij na verval, vernietiging of het verstrijken van de termijn van de vergunning, hetzij in geval van schorsing van de vergunning, te hebben uitgevoerd, voortgezet of, buiten het geval bedoeld in artikel 6.1.1. lid 3 van voornoemde Codex, in stand gehouden, namelijk door

*op een perceel gelegen te kadastraal gekend als
in eigendom toebehorend aan
geboren op te en geboren op te
samenwonend te bij akte verleden voor notaris
op 14/12/1992;*

1 te in de periode van 22 februari 2013 tot en met 1 januari 2015
 door
een paardenstal te hebben uitgebreid met ca. 20Mx26m (stuk 42, 43,165, 235);

2 te in de periode van 1 maart 2015 tot en met 1 januari 2018
 door

een paardenstal te hebben uitgebreid door een constructie te hebben geplaatst van ca. 22x24m met een deels open, deels gesloten schuur, met betonverhardingen als toegangsweg (stuk 42, 43,165, 236, 237, 238);

(art. 4.1.1., 3° en 9°, 4.2.1., 1°, a), 4.2.2., 4.2.3., 4.2.4. en 6.1.1. lid 1, 1°, en 3 Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening)

B functioneel samenbrengen van materialen tot constructie zonder of in strijd met een geldige vergunning

buiten de gevallen bedoeld in de artikelen 4.2.2. tot en met 4.2.4. van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening, het functioneel samenbrengen van materialen waardoor een constructie ontstaat, met uitzondering van onderhoudswerken, hetzij zonder voorafgaande stedenbouwkundige vergunning, hetzij in strijd met de vergunning, hetzij na verval, vernietiging of het verstrijken van de termijn van de vergunning, hetzij in geval van schorsing van de vergunning, te hebben uitgevoerd, voortgezet of, buiten het geval bedoeld in artikel 6.1.1. lid 3 van voornoemde Codex, in stand gehouden, namelijk door

een paardenpiste met houten omheining te hebben aangelegd en 780m² verharding te hebben aangelegd;

op een perceel gelegen te kadastraal gekend als
in eigendom toebehorend aan
 geboren op te en geboren op te
samenwonend te bij akte verleden voor notaris
 op 14/12/1992;

te in de periode van 1 januari 2017 tot en met 21 februari 2018
 door

(art. 4.1.1., 3° en 9°, 4.2.1., 1°, b), 4.2.2., 4.2.3., 4.2.4. en 6.1.1. lid 1, 1°, en 3 Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening)

C aanmerkelijk wijzigen van reliëf van bodem zonder of in strijd met een geldige vergunning

buiten de gevallen bedoeld in de artikelen 4.2.2. tot en met 4.2.4. van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening, het aanmerkelijk wijzigen van het reliëf van de bodem, onder meer door de bodem aan te vullen, op te hogen, uit te graven of uit te diepen waarbij de aard of de functie van het terrein wijzigt, hetzij zonder voorafgaande stedenbouwkundige vergunning, hetzij in strijd met de vergunning, hetzij na verval, vernietiging of het verstrijken van de termijn van de vergunning, hetzij in geval van schorsing van de vergunning, te hebben uitgevoerd, voortgezet of, buiten het geval bedoeld in artikel 6.1.1. lid 3 van voornoemde Codex, in stand gehouden, namelijk door

het perceel te hebben opgehoogd;

op een perceel gelegen te kadastraal gekend als
in eigendom toebehorend aan
geboren op te en geboren op te
samenwonend te bij akte verleden voor notaris
op 14/12/1992;

te in de periode van 22 februari 2013 tot en met 21 februari 2018
door

(art. 4.2.1., 4°, 4.2.2., 4.2.3., 4.2.4. en 6.1.1. lid 1, 1°, en 3 Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening)

D gewoonlijk gebruiken, aanleggen of inrichten van grond voor opslaan van gebruikte of afgedankte voertuigen, allerlei materialen, materieel of afval zonder of in strijd met een geldige vergunning

buiten de gevallen bedoeld in de artikelen 4.2.2. tot en met 4.2.4. van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening, het gewoonlijk gebruiken, aanleggen of inrichten van een grond voor het opslaan van gebruikte of afgedankte voertuigen, of van allerlei materialen, materieel of afval, hetzij zonder voorafgaande stedenbouwkundige vergunning, verkavelingsvergunning, omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen of omgevingsvergunning voor het verkavelen van gronden, hetzij in strijd met de betreffende vergunning te hebben uitgevoerd, hetzij na verval, vernietiging of het verstrijken van de termijn van de betreffende vergunning, hetzij in geval van schorsing van de betreffende vergunning, verder te hebben uitgevoerd, namelijk door

treinbilzen, machinerie en asbestplaten te hebben opgeslagen;

op een perceel gelegen te kadastraal gekend als
in eigendom toebehorend aan
geboren op te en geboren op te

samenwonend te
op 14/12/1992;

bij akte verleden voor notaris

(art. 4.2.1., 5°, a), 4.2.2., 4.2.3., 4.2.4., 6.2.1. lid 1, 1°, en 6.3.1. § 1 Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening; art. 5, 1°, a), en 6 lid 1 Decreet 25 april 2014 betreffende de omgevingsvergunning)

te in de periode van 21 februari 2018 tot en met 24 februari 2020
door

* * * *

1.1 De rechtbank van eerste aanleg Oost-Vlaanderen, afdeling Dendermonde, kamer D13M, besliste bij vonnis van 13 juni 2023 op tegenspraak als volgt:

"OP STRAFGEBIED

Eerste beklagde

De rechtbank:

- verklaart eerste beklagde **SCHULDIG** aan de feiten van de tenlasteleggingen A.1, A.2, B, C en D;
- veroordeelt eerste beklagde voor deze feiten samen tot een **GELDBOETE** van **8.000,00 EURO**, zijnde een geldboete van **1.000,00 EURO**, verhoogd met 70 opdecimen (x8);
- zegt dat bij niet betaling binnen de door de wet bepaalde termijn de lastens eerste beklagde uitgesproken geldboete kan worden vervangen door een gevangenisstraf van 3 maanden;
- verleent eerste beklagde **GEWOON UITSTEL** van de tenuitvoerlegging van de HELFT (zijnde 500,00 euro, verhoogd met 70 opdecimen (x8) en gebracht op 4.000,00 euro) van de opgelegde geldboete voor een periode van 3 jaar.
- wijst eerste beklagde er op dat het uitstel van rechtswege herroepen wordt ingeval gedurende de proeftijd een nieuw misdrijf is gepleegd dat veroordeling tot een criminele straf of hoofdgevangenisstraf van meer dan zes maanden zonder uitstel ten gevolge heeft gehad.

Bijdragen - vergoeding

De rechtbank:

- spreekt in hoofde van eerste beklaagde de verplichting uit om **EENMAAL** een bedrag van 25,00 euro, met 70 opdecimen verhoogd, **200,00 euro** bedragende, te betalen bij wijze van bijdrage tot financiering van het Fonds tot financiële hulp aan slachtoffers van opzettelijke gewelddaden;
- legt eerste beklaagde bovendien een vergoeding op voor de kostprijs van de strafprocedure van **58,24 euro** overeenkomstig artikel 1 van het KB van 28 augustus 2020 tot wijziging van het KB van 28 december 1950 houdende het algemeen reglement van de gerechtskosten in strafzaken;
- veroordeelt eerste beklaagde, krachtens artikel 4 §3 van de wet van 19 maart 2017 tot oprichting van een Begrotingsfonds voor de juridische tweedelijnsbijstand, tot het betalen van een bijdrage aan het Fonds van **24,00 euro**.

* * *

Tweede beklaagde,

De rechtbank:

- verklaart tweede beklaagde **SCHULDIG** aan de feiten van de tenlasteleggingen A.1, A.2, B, C en D;
- veroordeelt tweede beklaagde voor deze feiten samen tot een **GELDBOETE** van **8.000,00 EURO**, zijnde een geldboete van **1.000,00 EURO**, verhoogd met 70 opdecimen (x8);
- zegt dat bij niet betaling binnen de door de wet bepaalde termijn de lastens tweede beklaagde uitgesproken geldboete kan worden vervangen door een gevangenisstraf van 3 maanden;
- verleent tweede beklaagde **GEWOON UITSTEL** van de tenuitvoerlegging van de **HELFT (zijnde 500,00 euro, verhoogd met 70 opdecimen (x8) en gebracht op 4.000,00 euro) van de opgelegde geldboete voor een periode van 3 jaar**.
- wijst tweede beklaagde er op dat het uitstel van rechtswege herroepen wordt ingeval gedurende de proeftijd een nieuw misdrijf is gepleegd dat veroordeling tot een criminele straf of hoofdgevangenisstraf van meer dan zes maanden zonder uitstel ten gevolge heeft gehad.

Bijdragen - vergoeding

De rechtbank:

- spreekt in hoofde van tweede beklagde de verplichting uit om EENMAAL een bedrag van 25,00 euro, met 70 opdecimen verhoogd, **200,00 euro** bedragende, te betalen bij wijze van bijdrage tot financiering van het Fonds tot financiële hulp aan slachtoffers van opzettelijke gewelddaden;
- legt tweede beklagde bovendien een vergoeding op voor de kostprijs van de strafprocedure van **58,24 euro** overeenkomstig artikel 1 van het KB van 28 augustus 2020 tot wijziging van het KB van 28 december 1950 houdende het algemeen reglement van de gerechtskosten in strafzaken;
- veroordeelt tweede beklagde, krachtens artikel 4 §3 van de wet van 19 maart 2017 tot oprichting van een Begrotingsfonds voor de juridische tweedelijnsbijstand, tot het betalen van een bijdrage aan het Fonds van **24,00 euro**.

* * *

Kosten

De rechtbank veroordeelt **eerste en tweede beklagde hoofdelijk** tot de gerechtskosten, tot op heden in hun geheel begroot op de som van **325,52 euro**.

HERSTEL

De rechtbank:

- verklaart de herstellordering van de gewestelijk stedenbouwkundig inspecteur toelaatbaar en gegrond zoals hierna bepaald;
- beveelt aan het herstel in oorspronkelijke staat
van de percelen gelegen op het adres
meer concreet door het verwijderen van de buitenpiste voor paarden, de deels open en deels gesloten schuur, de uitbreiding van de paardenstal (terug te brengen tot de vergunde oppervlakte en volume) en de verhardingen die gelegen zijn in natuurgebied of die niet strikt noodzakelijk zijn als toegang tot vergunde constructies, voor zover deze herstelwerken nog niet zouden uitgevoerd zijn;
- bepaalt de termijn voor de uitvoering van de werken op 18 maanden nadat het vonnis kracht van gewijsde zal hebben verkregen;
- zegt voor recht dat elk een dwangsom van 50
euro moeten betalen per dag vertraging in de uitvoering van de herstelmaatregel te rekenen vanaf het verstrijken van een termijn van achttien maanden nadat het vonnis

kracht van gewijsde zal hebben verkregen, wat geen dwangsomtermijn is in de zin van artikel 1385bis van het Gerechtelijk Wetboek;

- *zegt voor recht dat de veroordeelden overeenkomstig artikel 6.3.6 VCRO de stedenbouwkundig inspecteur onmiddellijk met een beveiligde zending op de hoogte moeten brengen van het feit dat zij de opgelegde herstelmaatregel vrijwillig hebben uitgevoerd;*
- *zegt voor recht dat de stedenbouwkundig inspecteur of de burgemeester van indien de veroordeelden in gebreke blijven om de bevolen herstelmaatregel binnen de gestelde termijn vrijwillig uit te voeren, zelf in de uitvoering ervan kunnen voorzien, overeenkomstig art. 6.3.4 §1 VCRO, op kosten van de veroordeelden.*

OP BURGERLIJK GEBIED

De rechtbank houdt de beslissing over de burgerlijke belangen ambtshalve aan."

1.2 Tegen dit vonnis werd op de griffie van de hoger vermelde rechtbank hoger beroep ingesteld op:

- 12 juli 2023 door de beklaagde
- 12 juli 2023 door de beklaagde
- 14 juli 2023 door het openbaar ministerie tegen elke beklaagde.

Deze partijen dienden tegelijk ook elk een verzoekschrift in op die griffie, overeenkomstig artikel 204 Wetboek van Strafvordering.

1.3 Op de rechtszitting van 7 december 2023 legde het hof bij toepassing van de artikelen 152, § 1 en 209bis, laatste lid, Wetboek van Strafvordering, conclusietermijnen vast en bepaalde de rechtsdag op de rechtszitting van 2 februari 2024.

De beklaagden legden conclusies neer en deden dit tijdig.

1.3 Het hof hoorde op de openbare rechtszitting van 2 februari 2024 in het Nederlands:

- de beklaagde   in zijn middelen van verdediging, vertegenwoordigd door meester advocaat met kantoor te
- de beklaagde   in haar middelen van verdediging, vertegenwoordigd door meester   advocaat met kantoor te
- het openbaar ministerie in zijn vordering bij monde van   advocaat-generaal.

2. De verklaringen van hoger beroep en de grievenformulieren tegen het vonnis van 13 juni 2023 werden tijdig en regelmatig naar de vorm gedaan, respectief ingediend.

De advocaat van de beklagde bepaalde nauwkeurige grieven met betrekking tot de beslissing over de procedure (depenalisatie – onontvankelijke strafvordering – verjaring A1 in woongebied – geen motivering), de schuld (B, C en D: vrijwillig hersteld – eenvoudige schuldigverklaring), de straf (opschorting wordt gevraagd) en de herstellvordering. De advocaat van de beklagde vermeldde identieke grieven.

Het openbaar ministerie bepaalde tegen de beide beklagden een nauwkeurige grief over de straf.

De hoger beroepen van respectief de beklagden en van het openbaar ministerie zijn ontvankelijk (art. 203 en 204 Wetboek van Strafvordering).

Het hof beslist in dit arrest binnen de perken van de hoger beroepen en vervolgens van de grieven zoals bedoeld in artikel 210 Wetboek van Strafvordering. In dit verband stelt het hof vast dat er geen redenen zijn om ambtshalve een grief in de zin van de voormelde bepaling op te werpen. Het hof stelt trouwens verder vast dat het als gevolg van de devolutive werking van de beroepen en grieven, volle saisine heeft.

3. De aanhangig makende rechtstreekse dagvaarding die uitging van het openbaar ministerie, werd op 18 mei 2022 overgeschreven op het bevoegde kantoor Rechtszekerheid (art. 6.3.1, § 6, Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening).

4. Het hof verwijst naar het feitenoverzicht van het beroepen vonnis, luidend als volgt:

“1.

Op 16 februari 2018 stelde de stedenbouwkundig ambtenaar van een aantal vermoedelijke inbreuken vast op het onroerend goed gelegen op het adres

Het terrein bevat onder meer een eengezinswoning en is gedeeltelijk gelegen in woongebied en gedeeltelijk in natuurgebied. eerste en tweede beklagde, zijn de eigenaars van het onroerend goed.

2.

De stedenbouwkundig ambtenaar beschreef de vermoedelijke inbreuken als volgt:

- *het gewoonlijk gebruiken van een grond gelegen in natuurgebied voor het opslaan van materiaal en materieel. Op het terrein liggen tientallen “treinbielzen” en machinerie.*
- *het oprichten van een open afdak met een lengte van ongeveer 44 meter en een breedte van ongeveer 5,5 meter. Onder het afdak werd een betonnen keermuur*

gegoten. Tussen het afdak en werd het reliëf van de bodem aanmerkelijk opgehoogd. Het afdak en de reliëfwijziging situeren zich in natuurgebied.

- het aanleggen van een buitenpiste voor paarden met een lengte van ongeveer 40 meter en een breedte van ongeveer 18 meter. In functie van de aanleg werd het terrein opgehoogd met allerhande bouwmaterialen en bouwafval zoals steenpuin en glas. De paardenpiste met bouwafval situeert zich in natuurgebied.
- het uitbreiden van een bestaande en vergunde paardenstal. De paardenstal werd vergund in 1996 met een diepte van 10 meter en een breedte van 8 meter. De paardenstal werd aanvankelijk al groter uitgevoerd dan vergund (ongeveer 12 meter diep en 13 meter breed). In de periode 2006-2009 werd de paardenstal uitgebreid met een diepte van ongeveer 8 meter (in totaal 20 meter op 13 meter). In de periode 2012-2013 werd de paardenstal uitgebreid in de breedte met 13 meter (in totaal 20 meter op 26 meter). In de paardenstal werden een tiental paardenboxen ingericht, samen met een schapenstal, een werkplaats en een hondenverblijf voor 7 pups. De uitbreidingen van de paardenstal zijn gedeeltelijk gelegen in natuurgebied.
- In 2016 werd tegen de paardenstal een gedeeltelijk open, gedeeltelijk gesloten schuur opgericht, in natuurgebied. De totale afmetingen bedragen ongeveer 22 meter op 24 meter. De schuur doet dienst voor de opslag van materiaal, afval, voertuigen, diervoeder en hout.
- Om toegang te nemen tot de gebouwen werd betonverharding aangelegd in natuurgebied.
- Tegen de achtergevel van de woning werd een serre opgericht met afmetingen van ongeveer 12 meter op 6 meter, waar oorspronkelijk een veranda was voorzien (van 6 meter op 6,5 meter). Naast de serre werd een overdekt terras ingericht met afmetingen van ongeveer 4,5 meter op 4,5 meter.
- Op het terrein werd ongeveer 780 m² verharding aangelegd (gefundeerde constructies en paardenpiste niet meegerekend).
- Tegen het losstaand bijgebouw van het links aanpalende perceel werd een houten constructie opgericht in functie van een brandstoftank.
- De gevelopeningen in de voorgevel, zijgevel en achtergevel wijken af van de stedenbouwkundige vergunning van 11 maart 1996.
- Het reliëf van de tuinzone tussen de woning en de paardenpiste werd aanmerkelijk opgehoogd.
- Om de constructies op te richten en het terrein aan te leggen werden minimum een tiental bomen gerooid in strijd met de gemeentelijke stedenbouwkundige verordening inzake beplantingen.

3.

Eerste beklagde verklaarde op 25 april 2018 onder meer dat de reliëfverhoging reeds bestond toen zij het terrein kochten in 1992. Hij plaatste zelf het afdak met ijzeren gebinte, als beschutting voor machines. Hij legde ook zelf de buitenpiste voor de

paarden aan. Het steenpuin op de piste was bedoeld om het terrein te draineren. Hij zou de piste zelf verwijderen. Ook het afdak naast de piste zou hij zelf verwijderen. De paardenstal werd inderdaad uitgebreid en tegen de stal werd een schuur opgetrokken, met een betonverharding om toegang te krijgen tot de gebouwen. Ook die werken voerde hij zelf uit. Hij nivelleerde ook zelf de grond tussen de woning en de tuinzone. Hij voerde die werken uit zonder vergunning. Hij had navraag gedaan bij de stadsdiensten en de provinciale diensten maar geen akkoord gekregen. Hij en zijn echtgenote waren van plan om een regularisatieaanvraag in te dienen.

Tweede beklagde bevestigde deze verklaring en voegde eraan toe dat zij zich van geen kwaad bewust waren.

Op 3 juni 2019 verklaarde eerste beklagde onder meer (dat) hij de brandstoftank verwijderde en dat er op korte termijn een regularisatieaanvraag zou worden ingediend.

4.

Op 8 november 2019 weigerde het College van burgemeester en schepenen van de aangevraagde omgevingsvergunning voor het regulariseren van de bestaande gebouwen en constructies en voor het uitbaten van een inrichting voor het houden van 10 paarden in boxen met bijhorende paardenpiste.

5.

Op 24 februari 2020 stelde de verbalisant ruimtelijke ordening onder meer vast dat de houten dwarsliggers en de machines verwijderd waren uit het deel natuurgebied. Alle constructies waren nog op het terrein aanwezig, behalve de houten constructie rond de brandstoftank.

Op 15 september 2021 diende de gewestelijke stedenbouwkundig inspecteur een schriftelijke herstelvordering in bij de procureur des Konings, met een positief advies van de Hoge Raad voor de Handhavingsuitvoering.”

5. Het hof verwijst ook naar de overwegingen inzake de schuld van de eerste rechter en neemt deze over als volgt:

“1.

Eerste en tweede beklagde moeten zich voor de rechtbank verantwoorden voor de volgende feiten die hen ten laste worden gelegd:

- het optrekken of plaatsen van een constructie zonder of in strijd met een geldige vergunning, namelijk het uitbreiden van een paardenstal in de periode van 22 februari 2013 tot en met 1 januari 2015 (tenlastelegging A.1) en het uitbreiden van een paardenstal met een deels open, deels gesloten schuur en betonverhardingen

- als toegangsweg, in de periode van 1 maart 2015 tot en met 1 januari 2018 (tenlastelegging A.2);*
- *het functioneel samenbrengen van materialen tot een constructie, namelijk het aanleggen van een paardenpiste met omheining en verharding, in de periode van 1 januari 2017 tot en met 21 februari 2018 (tenlastelegging B);*
  - *het aanmerkelijk wijzigen van het reliëf van de bodem, door het ophogen van het perceel gelegen op het adres tenlastelegging C);*
  - *het gewoonlijk gebruiken van een terrein voor het opslaan van allerlei materialen, namelijk houten dwarsliggers, machines en asbestplaten, in de periode van 21 februari 2018 tot en met 24 februari 2020 (tenlastelegging D).*

2.

Eerste en tweede beklagde voeren aan dat de instandhouding van de inbreuken zoals omschreven onder tenlasteleggingen A.1 (wat betreft het deel in natuurgebied), A.2, C en D gedepenaliseerde stedenbouwkundige inbreuken zijn waarvoor deze rechtbank niet (meer) bevoegd is. Voor de feiten van tenlastelegging A.1 wat betreft het deel in woongebied vroegen eerste en tweede beklagde om de verjaring van de strafvordering vast te stellen.

3.

Anders dan wat eerste en tweede beklagde lijken voor te houden worden zij onder tenlasteleggingen A.1, A.2, B en C niet enkel vervolgd voor het in stand houden van de vermeende stedenbouwkundige inbreuken maar ook voor het uitvoeren en desgevallend voortzetten ervan. De rechtbank ziet dus geen reden om zich onbevoegd te verklaren voor de feiten van deze tenlasteleggingen. Onder tenlastelegging D is er zelfs geen sprake van enig instandhoudingsmisdrijf.

4.

Sinds 1 maart 2018 is het decreet van 25 april 2014 betreffende de handhaving van de omgevingsvergunning in werking. De Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening (hierna afgekort tot VCRO) werd grondig gewijzigd.

Tot 23 februari 2017 was er sprake van een voorafgaande stedenbouwkundige vergunning voor het optrekken of plaatsen van een constructie. De stedenbouwkundige vergunning is thans vervangen door de omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen. Het gaat om een loutere wijziging van de naam van de vergunning, wat niets verandert aan de vergunningsplicht en de strafbaarheid bij inbreuk op deze verplichting.

De handelingen vermeld onder tenlastelegging A zijn nog steeds en ononderbroken vergunningsplichtig gesteld door artikel 4.2.1, 1° a) VCRO. Er veranderde evenmin iets aan de verplichting tot het bekomen van een vergunning voor:

- de handelingen vermeld onder telastlegging B waarvoor een vergunning is vereist op grond van artikel 4.2.1, 1° b) VCRO;
- de handelingen vermeld onder telastlegging C waarvoor een vergunning is vereist op grond van artikel 4.2.1, 4° VCRO;
- de handelingen vermeld onder telastlegging D die zich in de tijd (deels) na de inwerkingtreding van het decreet van 25 april 2014 situeren en die vergunningsplichtig zijn op grond van artikel 4.2.1., 5° a) VCRO.

Sinds 1 maart 2018 zijn de toe te passen straffen opgenomen in artikel 6.2.1, eerste lid, 1° VCRO. De straffen zijn steeds dezelfde gebleven, namelijk een gevangenisstraf van acht dagen tot vijf jaar en/of een geldboete van 26 euro tot 400.000 euro.

De strafbaarstelling zoals opgenomen in het toenmalige artikel 6.1.1, eerste lid 1° VCRO is wel gewijzigd. Op het ogenblik van de feiten was het strafbaar om vergunningsplichtige handelingen uit te voeren, voort te zetten of in stand te houden zonder over een vergunning te beschikken. Het instandhoudingsmisdrijf was bovendien enkel strafbaar voor inbreuken gelegen in ruimtelijk kwetsbaar gebied. Vanaf 1 maart 2018 geldt dat enkel het uitvoeren of verder uitvoeren van vergunningsplichtige handelingen zonder vergunning strafbaar is op grond van artikel 6.2.1, eerste lid, 1° VCRO. Het in stand houden van de illegale gevolgen van die misdrijven, voor zover die gevolgen zich situeren in kwetsbaar gebied, is thans een stedenbouwkundige inbreuk en geen misdrijf. Deze inbreuk kan enkel gesanctioneerd worden met een administratieve geldboete waarvoor de rechtbank niet bevoegd is (zie Gent 23 maart 2018, arrest nr. TROS-Nieuwsbrief 2018 (samenvatting J. VAN LOMMEL), afl. 11, 13).

5.

De gemeentelijke stedenbouwkundig ambtenaar situeerde de 2de uitbreiding van de paardenstal in de periode 2012 tot 2013 (tenlastelegging A.1). Uit de luchtfoto's die aan het strafdossier zijn gevoegd, blijkt dat de oppervlakte van de paardenstal in 2013 aanzienlijk is uitgebreid in vergelijking met de toestand in de winter van 2012. De aanvang van de incriminatieperiode van tenlastelegging A.1, namelijk 22 februari 2013, stemt dus wel degelijk overeen met de vaststelling dat de paardenstal na de winter van 2012 werd uitgebreid.

Op de luchtfoto van 23 maart 2017 is vervolgens te zien dat er tegen de paardenstal een overdekte constructie is bijgebouwd (tenlastelegging A.2). Deze constructie was in de winter van 2016 nog niet waar te nemen.

De omheining voor de buitenpiste voor de paarden (tenlastelegging B) was in 2016 voor het eerst op de luchtfoto's te zien, en op de luchtfoto van 23 maart 2017 zijn binnen de omheining ophopingen waarneembaar. Deze ophopingen bestonden vermoedelijk uit aarde en/of steenpuin. Op het ogenblik van de vaststellingen in

februari 2018 was de buitenpiste nog niet volledig voltooid en lagen er nog hopen steenpuin binnen de omheining.

De stedenbouwkundig ambtenaar stelde op 16 februari 2018 verder vast dat het reliëf van de tuinzone tussen de woning en de paardenpiste aanmerkelijk werd opgehoogd, evenals het reliëf van de bodem tussen _____ en het open afdak met betonnen keermuur dat langs _____ was opgericht (tenlastelegging C).

Tot slot stelde de stedenbouwkundig ambtenaar op 16 februari 2018 eveneens vast dat een deel van het terrein, gelegen in natuurgebied, gewoonlijk gebruikt werd voor het opslaan van materiaal en materieel, onder meer tientallen houten dwarsliggers en een aantal (landbouw)machines (tenlastelegging D). Het is niet duidelijk wanneer een einde werd gesteld aan deze toestand. De verbalisant ruimtelijke ordening stelde op 28 november 2018 vast dat het perceel nog niet in voldoende mate werd hersteld maar dat er wel al "een aantal zaken" werden opgeruimd. Het strafdossier laat niet toe om uit te maken of dit betrekking had op de houten dwarsliggers en de machines die opgeslagen waren in natuurgebied. Op 24 februari 2020 stelde de verbalisant ruimtelijke ordening met zekerheid vast dat de houten dwarsliggers en de machines verwijderd waren.

Uit dit chronologisch overzicht blijkt dat de feiten van tenlastelegging A.1 ten vroegste te situeren zijn op 22 februari 2013, dat de feiten van tenlasteleggingen A.2, B en C (wat betreft de reliëfwijziging tussen de woning en de paardenpiste) in de periode van 2016 tot maart 2017 te situeren zijn en dat de feiten van tenlastelegging D op 16 februari 2018 werden vastgesteld (in de dagvaarding staat per vergissing de datum van het opstellen van het proces-verbaal op 21 februari 2018).

6.

Anders dan wat de eerste en de tweede beklagde aanvoeren, is de strafvordering voor de feiten van tenlastelegging A.1 (en de feiten van de overige tenlasteleggingen) niet verjaard. Zoals hierna nog zal blijken, pleegden eerste en tweede beklagde de feiten vanuit eenzelfde misdadig opzet, zodat er sprake is van een voortgezet misdrijf waarvan de verjaring een aanvang neemt vanaf het laatste feit, voor zover er tussen de verschillende feiten onderling geen termijn verstreken is die langer is dan de verjaringstermijn.

Het gewoonlijk gebruiken van een grond zoals voorzien onder tenlastelegging D is geen aflopend misdrijf maar een gewoontemisdrijf. Het gewoonlijk gebruik blijft bestaan zolang de grond verder wordt gebruikt voor het opslaan van gebruikte of afgedankte voertuigen, materialen, materieel of afval, namelijk omdat er positieve daden worden gesteld waarbij met een zekere regelmaat wordt overgegaan tot het opslaan van gebruikte of afgedankte voertuigen, materialen, materieel of afval op de bewuste grond. Tot zolang is er geen sprake van het voortdurend misdrijf van instandhouding,

dit is de loutere onthouding om door enige handeling aan het bestaan van de gecreëerde toestand van onrechtmatig gebruik van de grond een einde te maken. De verjaring van de strafvordering neemt dan ook slechts een aanvang op het ogenblik dat de grond niet langer wordt gebruikt voor het opslaan van gebruikte of afgedankte voertuigen, materialen, materieel of afval door positieve daden van het stallen en verwijderen van houten dwarsliggers en (landbouw)machines met een zekere regelmaat.

De rechtbank stelt vast dat het misdrijf omschreven onder tenlastelegging A.1, voor zover bewezen, ten vroegste voltrokken was op 22 februari 2013, dat er tussen de feiten van tenlasteleggingen A.1, A.2, B, C en D onderling geen termijn verstreken is die langer duurde dan 5 jaar en dat met zekerheid een einde werd gesteld aan de feiten van tenlastelegging D op 24 februari 2020.

Deze laatste datum is de datum waarop de verjaring van de strafvordering een aanvang nam en sindsdien zijn nog geen 5 jaar verstreken. De strafvordering is niet vervallen door verjaring.

7.

De feiten van tenlasteleggingen A.1, A.2, B, C en D zijn bewezen in hoofde van eerste en tweede beklagde, gelet op de vaststellingen in het strafdossier, de luchtfoto's en de verklaringen van eerste en tweede beklagde. De ten laste gelegde misdrijven vereisen enkel een algemeen opzet en het is duidelijk dat eerste en tweede beklagde niet ter goeder trouw handelden aangezien zij aanvankelijk reeds de paardenstal groter bouwden dan vergund en er hen in 2007 een vergunning werd geweigerd voor het bouwen van een loods en het aanleggen van toegangswegen. Eerste en tweede beklagde wisten dus dat zij vergunningsplichtige handelingen uitvoerden zonder over de nodige vergunningen te beschikken."

De telastleggingen A1, A2, B, C en D zijn dus voor het hof voor elke beklagde bewezen gebleven.

In antwoord op de conclusies die de beklagden voor het hof neerlegden, voegt het hof aan de overgenomen overwegingen het volgende toe:

- Ook in beroep blijven de beklagden aanvoeren dat het hof geen rechtsmacht zou hebben voor de telastleggingen A2, B, C en D, omdat instandhouding in kwetsbaar gebied sinds 1 maart 2018 gedepenaliseerd werd.

In de aanhangig makende rechtstreekse dagvaarding wordt de beklagden echter geen enkel instandhoudingsmisdrijf te last gelegd, zodat dit middel geen relevantie heeft.

De telastleggingen A1 en A2 betreffen het uitbreiden van een paardenstal. De telastlegging B slaat op het aanleggen van een paardenpiste. De telastlegging C betreft het aanmerkelijk wijzigen van het reliëf door het ophogen van het perceel. De telastlegging D betreft het opslaan van allerlei materialen, materieel of afval, namelijk het opslaan van treinbilzen, machinerie en asbestplaten.

Geen van deze misdrijven is een instandhoudingsmisdrijf. Het betreffen telkens oprichtings- of uitvoeringshandelingen.

Dat in de telastleggingen sprake is van “(...) te hebben uitgevoerd, voortgezet of (...) in stand gehouden”, zoals vermeld in de bewoordingen van het decreet, brengt niet noodzakelijk mee dat zij voor instandhouding vervolgd worden. Uit de omschrijving van de concrete feitelijke gedragingen die hen strafrechtelijk worden verweten blijkt duidelijk dat dit slaat op het uitvoeren, of een oprichtingsmisdrijf. Dit is trouwens in de titels boven de telastleggingen telkens zo duidelijk aangegeven.

De verdere argumentatie in dit middel behoeft dan ook geen verder antwoord.

Het hof heeft rechtsmacht en is bevoegd om van de feiten kennis te nemen.

- Dat de strafvordering voor de telastlegging A1 zou verjaard zijn, heeft de eerste rechter oordeelkundig weerlegd (randnummer 6 van het beroepen vonnis) en het hof heeft deze overwegingen hiervoor overgenomen.

De opsporingsambtenaar stelde onder meer vast dat in de periode 2012-2013 de paardenstal in de breedte met 13 meter werd uitgebreid (totaal 20m x 26m; stuk 3 straf dossier). Deze vaststellingen gebeurden aan de hand van luchtfoto's (stukken 38 en 39 straf dossier). Het betreft eigen, zintuiglijke vaststellingen van de opsporingsambtenaar, die bijzondere bewijswaarde hebben. De aanvangsdatum van de telastlegging A is niet op de dag af te bepalen. Het is correct dat deze datum in de telastlegging bepaald werd in de zogenaamd niet verjaarde periode vanaf 22 februari 2013. Dit duidt helemaal niet op onaanvaardbare willekeur. Op de luchtfoto van 2013 is trouwens een werfkraan zichtbaar, net als hopen aarde, wat wijst op werken die aan de gang zijn. Dat is ook zo op de luchtfoto van 2014 (stuk 40 straf dossier). Op de luchtfoto van 2015 zijn de kraan en de hopen aarde niet meer zichtbaar, zodat ook de einddatum 1 januari 2015 niet willekeurig is gekozen, maar integendeel ook steun vindt in de dossiergegevens.

- Volstrekt ten onrechte voeren de beklaagden aan dat de herstellvordering voor de uitbreidingen van de paardenstal zou verjaard zijn.

Artikel 26 Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering stelt immers dat de burgerlijke rechtsovername volgend uit een misdrijf verjaart volgens de regels van het

Burgerlijk Wetboek of van de bijzondere wetten die van toepassing zijn op de rechtsvordering tot vergoeding van schade, maar dat zij niet kan verjaren vóór de strafvordering.

De herstellvordering is een burgerlijke vordering die behoort tot de strafvordering.

Het herstel werd gevorderd vóór het verval van de strafvordering en de strafvordering werd bij het vonnisgerecht aanhangig gemaakt voor ze vervallen was.

- De beklaagden, die een koppel zijn, voerden de handelingen uit of gaven er opdracht toe. Aldus zijn zij elk als dader te beschouwen.

6. Elke beklagde pleegde de voor hem of haar bewezen misdrijven met een zelfde misdadig opzet, zodat het hof overeenkomstig artikel 65, eerste lid, Strafwetboek enkel de zwaarste straf toepast. Artikel 6.1.1, eerste lid, 1°, Vlaamse Codex Ruimtelijk Ordening tot 1 maart 2018 en sindsdien artikel 6.2.1, 1°, Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening stelt deze misdrijven strafbaar met gevangenisstraf van acht dagen tot vijf jaar en met een geldboete van 26 euro tot 400.000 euro of met een van deze straffen alleen.

Het hof sluit zich aan bij de overwegingen over de straftoemeting op pagina 9 van het beroepen vonnis.

De misdrijven die de beklaagden pleegden hadden een ingrijpende impact op het natuurgebied. Zij werken ook de verpaarding verder in de hand. De verpaarding van Vlaanderen legt een bijkomende druk op het reeds schaarse en versnipperde natuurgebied. De door de beklagde gepleegde misdrijven zorgden voor een niet-toegelaten secundair effect van verpaarding van de omgeving, wat een rommelige aanblik van het natuurlijk landschap veroorzaakte. In hun enthousiasme voor hun paardenhobby, verloren de beklaagden het hoger belang van het behoud van de natuurlijke omgeving uit het oog. In beginsel vereist dit een strenge terechtwijzing.

Het hof stelt vast dat zich een lichte overschrijding van de redelijke termijn in strafzaken voordeed in deze zaak. De beklaagden zijn sedert hun verhoor op 14 maart 2018 onder de dreiging van strafvervolging. Het opsporingsonderzoek op zich kende een gestaag verloop. Na de vaststelling van de overtredingen, werd de overtreders op hun vraag de nodige tijd geboden om een regularisatie aan te vragen. Het opsporingsonderzoek kan als afgesloten worden beschouwd op 23 februari 2020 (stuk 151). Nadien heeft het openbaar ministerie de herstellvordering van de gewestelijk stedenbouwkundig inspecteur afgewacht, gezien geen volledig herstel werd uitgevoerd. Een herstellvordering werd in project op 11 maart 2021 aan het openbaar ministerie overgemaakt, in afwachting van het advies van de Hoge Raad voor de Handhavingsuitvoering. Nadat de stedenbouwkundig inspecteur het positief advies van de Hoge Raad van de Handhavingsuitvoering had bekomen, werd de herstellvordering op 15 september 2021 bij het parket ingeleid. De aanhangig makende dagvaarding werd op 16 mei

2022 betekend, met inleiding op 27 juni 2022 voor de eerste rechter. Al deze formele handelingen vergen een zekere tijd en werden opgevolgd en tussen de handelingen is er geen onredelijke lange tijd die als een periode van stilstand kan worden gezien. Er kan redelijkerwijs niet verwacht worden van het openbaar ministerie dat het na het ontvangen van de herstellvordering onmiddellijk de zaak liet inleiden voor de eerst volgende nuttige zitting. Al die tijd hebben de beklaagden verder kunnen genieten van de zaken die niet in hun oorspronkelijke staat werden hersteld. Niettemin is er hoe dan ook een te lange tijd tussen de dreiging van strafvervolgning en de uiteindelijke berechting, wat aanleiding moet geven tot rechtsherstel. Van een eenvoudige schuldigverklaring wegens overschrijding van de redelijke termijn kan nochtans geen sprake zijn. Dit zou een aansporing voor verdere overtredingen inhouden. Het is maatschappelijk vereist en verantwoord niettegenstaande de overschrijding toch nog een effectieve straf op te leggen.

Als meetbaar en reëel rechtsherstel, zal het hof de vordering van het openbaar ministerie over de straf niet geheel volgen, waar het hof dit wel had gedaan als er geen overschrijding van de redelijke termijn zou zijn geweest.

De strafdoelstellingen kunnen onder meer bestaan in het uiting geven aan de maatschappelijke afkeuring ten aanzien van de overtreding van de strafwet, de bescherming van de maatschappij, het bevorderen van het herstel van het maatschappelijk evenwicht, het herstel van de door het misdrijf veroorzaakte schade en het bevorderen van de maatschappelijke rehabilitatie en re-integratie van de dader. Geen enkele verdragsrechtelijke of wettelijke bepaling of algemeen rechtsbeginsel verzet zich ertegen dat het hof ook de vergeldende of de algemene of specifieke preventieve werking die van een straf kunnen uitgaan als een strafdoelstelling hanteert, naast andere, en het zijn straftoematingsbeslissing erop afstemt.

Het is volgens het hof toch vooral van belang elke beklaagde verantwoordelijk te stellen voor zijn/haar daden. Daartoe legt het hof elke beklaagde eenstemmig de hierna bepaalde effectieve geldboete op. Deze zal elke beklaagde ertoe aanzetten voortaan geen dergelijke misdrijven meer te begaan. Tegelijk confronteert deze straf elke beklaagde met de maatschappelijke kosten die de door hen gepleegde misdrijven veroorzaakten, door de inzet van handhavingsambtenaren en justitie. De opschorting van de uitspraak van de veroordeling, waar de beklaagden ondergeschikt om vroegen, is daartoe niet aangepast. Bovendien zal de opgelegde geldboete de beklaagden niet sociaal declasseren, noch brengt het hun reclassering onevenredig in het gedrang.

De met eenheid van opzet gepleegde misdrijven situeren zich deels na 31 december 2016, zodat het hof elke geldboete verhoogt met 70 deciemmen. De hierna bepaalde vervangende gevangenisstraf zet elke beklaagde voldoende aan tot betaling van de geldboete.

7. De beklaagden zijn hoofdelijk gehouden tot de kosten, gevallen in de beide aanleggen aan de zijde van het openbaar ministerie zoals hierna bepaald.

Als veroordeelden tot een correctionele hoofdstraf zijn de beklaagden elk gehouden tot het betalen van de bijdrage van 25 euro tot financiering van het bijzonder Fonds tot hulp aan de slachtoffers van opzettelijke gewelddaden en aan de occasionele redders (art. 29 van de wet van 1 augustus 1985 houdende fiscale en andere bepalingen). Deze bijdrage, die een eigen aard heeft en geen straf inhoudt, wordt vermeerderd met 70 deciem tot telkens 200 euro, en dit ongeacht de datum van de bewezen verklaarde feiten.

Met toepassing van artikel 91 koninklijk besluit van 28 december 1950 houdende het algemeen reglement op de gerechtskosten in strafzaken veroordeelt het hof elke beklaagde tot de vaste vergoeding voor de kostprijs van het verloop van de strafprocedure, die geïndexeerd 58,90 euro bedraagt. Met toepassing van diezelfde bepaling verhoogt het hof de kosten met 10 %.

Met toepassing van artikel 4, § 3 en artikel 5, § 1 van de wet van 19 maart 2017 tot oprichting van een Begrotingsfonds voor de juridische tweedelijnsbijstand, in werking getreden op 1 mei 2017 ingevolge artikel 6 van het koninklijk besluit van 26 april 2017 tot uitvoering van de wet van 19 maart 2017 tot oprichting van een Begrotingsfonds voor de juridische tweedelijnsbijstand, veroordeelt het hof de beklaagden ook tot het betalen van een bijdrage aan het Begrotingsfonds voor de juridische tweedelijnsbijstand, die sinds 1 oktober 2022 na indexatie 24 euro bedraagt.

8.1 De gewestelijk stedenbouwkundig inspecteur leidde bij brief van 15 september 2021 een herstellvordering in bij het parket. Deze herstellvordering strekt tot het herstel in de oorspronkelijke staat door het verwijderen van:

- het open afdak (ca. 44m x 5,5m), inclusief betonnen vloerplaat en voormalige konijnenhok in natuurgebied en landschapsrelictzone;
- de gestapelde asbestplaten, alle materiaal in natuurgebied en landschapsrelictzone;
- de aanleg van de buitenpiste voor paarden (ca 40 m x 18m);
- de deels open, deels gesloten schuur (ca 22m x 24 m) in natuurgebied en landschapsrelictzone;
- de uitbreiding van de paardenstal (ca 20m x 26m), deels in woongebied en deels in natuurgebied en landschapsrelictzone;
- alle verhardingen (toegang tot de gebouwen) gelegen in natuurgebied en landschapsrelictzone en deze in de voortuin reduceren tot de strikt noodzakelijke toegangen;
- de niet-vergunde serre tegen de achtergevel van de woning (12m x 6m) in woongebied en zone waterloop en afgraven van de 5m-zone tot het oorspronkelijk niveau.

De stedenbouwkundig inspecteur koppelde hieraan de verbeuring van een dwangsom van 100 euro, per dag dat het herstel niet binnen de gestelde termijn uitgevoerd wordt.

De Hoge Raad voor de Handhavingsuitvoering gaf hierover op 16 april 2021 een positief advies. Dit advies is helemaal niet onontvankelijk, zoals de beklaagden aanvoeren. Zij steunen dit middel trouwens verkeerd op de hiervoor besproken vermeende depenalisering. Er is evenmin reden om dit advies als onwettig buiten toepassing te laten. Het is ook niet zo dat dit advies enkel negatief had kunnen zijn.

8.2 Artikel 6.3.1 Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening bepaalt:

“Naast de straf beveelt de rechtbank, ambtshalve of op vordering van een bevoegde overheid, een meerwaarde te betalen en/of bouw- of aanpassingswerken uit te voeren en/of de plaats in de oorspronkelijke toestand te herstellen of het strijdige gebruik te staken. Dat gebeurt, met inachtneming van de volgende rangorde:

1° als het gevolg van het misdrijf kennelijk verenigbaar is met een goede ruimtelijke ordening, het betalen van een meerwaarde;

2° als dit kennelijk volstaat om de plaatselijke ordening te herstellen, de uitvoering van bouw- of aanpassingswerken;

3° in de andere gevallen, de uitvoering van het herstel van de plaats in de oorspronkelijke toestand of de staking van het strijdige gebruik.

Voor de diverse onderdelen van eenzelfde misdrijf kunnen verschillende herstelmaatregelen gecombineerd worden, bevolen volgens de rangorde, vermeld in het eerste lid. Het bevolen herstel dekt steeds de volledige illegaliteit ter plaatse, ook al werd die mee veroorzaakt door stedenbouwkundige misdrijven of inbreuken die niet bij de rechter aanhangig zijn.”

Deze bepaling moet worden gelezen in de context van artikel 159 Grondwet, krachtens hetwelk de rechter geen gevolg mag geven aan bestuurshandelingen die niet met de wetten overeenstemmen. De rechter dient de herstellenvordering op haar externe en interne wettigheid te toetsen en te onderzoeken of ze strookt met de wet, dan wel of ze op machtsoverschrijding of machtsafwending berust. Meer bepaald dient het hof na te gaan of de beslissing van het bestuur om het herstel van de plaats in de oorspronkelijke toestand te vorderen uitsluitend met het oog op de goede ruimtelijke ordening is genomen. Het hof beoordeelt niet de opportuniteit van de gevorderde maatregel.

Het bevelen van een herstelmaatregel vereist dat de plaatselijke ordening door het misdrijf is geschaad en de maatregel er toe strekt deze plaatselijke ordening te herstellen. Het is dus niet zo dat bij een niet-regulariseerbare overtreding van de bestemmingsvoorschriften het herstel in de oorspronkelijke toestand steeds moet worden bevolen, ongeacht de impact van de constructie op de plaatselijke ordening.

Overeenkomstig artikel 1 Eerste Aanvullend Protocol Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens (EVRM), moet de rechter nagaan of de vordering van de stedenbouwkundig inspecteur om een bepaalde herstelmaatregel te vorderen, uitsluitend met het oog op de goede ruimtelijke ordening is genomen. Hij moet de vordering die gebaseerd is op motieven

die vreemd zijn aan de ruimtelijke ordening of op een opvatting van een goede ruimtelijke ordening die kennelijk onredelijk is, zonder gevolg laten.

De rangorde van de te bevelen herstelmaatregelen in artikel 6.3.1, § 1, eerste lid, 1°, 2° en 3°, Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening toont aan dat de omvang van de schade aan de plaatselijke ruimtelijke ordening, nog meer dan de overtreding zelf, bepalend is voor de keuze van de herstelmaatregel.

In beide gevallen blijft de evenredigheids- en redelijkheidstoets onverminderd van toepassing: het gevorderde herstel moet evenredig zijn aan de *in concreto* vastgestelde aantasting van de ruimtelijke ordening en de maatregel moet redelijk blijven in vergelijking tot de last die dit voor de betrokkenen meebrengt. De concrete vaststelling dat de gevolgen van het misdrijf kennelijk niet verenigbaar zijn met een goede ruimtelijke ordening volstaat om het eventueel te bevelen herstel naar recht te verantwoorden.

8.3 Het is niet aangetoond dat enig herstel is uitgevoerd.

Het gevorderde herstel wordt onder meer als volgt draagkrachtig gemotiveerd: *“(Het) betreft een wederrechtelijke toestand met een jarenlang voortschrijdend karakter, waarbij voortdurende niet-vergunde veranderingen, uitbreidingen, wijzigingen aan de opslag, het reliëf, de constructies, het gebruik in woon- en natuurgebied uitgevoerd werden. (...) Alle niet vergunde constructies (...) zijn principieel onbestaanbaar en onverenigbaar met de bestemming natuurgebied, de planologische voorschriften, de zorgplicht uit het decreet natuurbehoud en de goede ruimtelijke ordening.”* (p. 34 van de herstellvordering). Verder wordt terecht gewezen op de negatieve adviezen van Agentschap Natuur en Bos en de provinciale dienst Integraal Waterbeleid in het kader van de gevraagde maar geweigerde regularisatievergunning, evenals op de impact van de overtredingen op de waterhuishouding van dit overstromingsgevoelige gebied.

Het betalen van een meerwaarde kan in deze omstandigheden niet leiden tot een voldoende herstel van de goede ruimtelijke ordening, doch zou integendeel de onaanvaardbare aantasting van de ruimtelijke ordening bestendigen.

Het herstel moet zoals gevorderd bevolen worden.

8.4 Gelet op het talmen van de beklaagden in het verleden om tot het volledig herstel over te gaan en het voortschrijden van de inbreuken, wordt terecht de verbeurte van een dwangsom gevorderd bij niet naleving van het bevel tot herstel. De hierna uitgesproken modaliteiten vormen een gepaste en noodzakelijke aansporing van de veroordeelden om nu effectief zelf tot herstel over te gaan of over te laten gaan. Een vrijwillige uitvoering van de opgelegde herstelmaatregelen verdient vanuit het oogpunt van het algemeen belang de voorkeur, gezien een ambtshalve uitvoering van de herstelmaatregelen kosten voor de

gemeenschap veroorzaakt, waarbij er geen enkele zekerheid bestaat over de recuperatie van deze kosten.

De beklaagden krijgen een hersteltermijn vooraleer de dwangsom verbeurt, terwijl de hersteltermijn pas loopt vanaf het in kracht van gewijsde gaan van dit arrest.

De lange tijd sedert dewelke de beklaagden reeds vrijwillig konden overgaan tot het volledig herstel van de plaats in de oorspronkelijke toestand en de gezien de aard en omvang van de werken voldoende ruime termijn welke hen hiertoe nog wordt verleend, brengen mee dat er geen reden is om bij toepassing van artikel 1385*bis*, laatste alinea, Gerechtelijk Wetboek nog een zekere termijn te bepalen waarna hij pas de dwangsom zal kunnen verbeuren.

Het bedrag van de dwangsom per dag dat na het in kracht van gewijsde gaan van het arrest en na het verlopen van de hersteltermijn geen gevolg wordt gegeven aan het opgelegde herstel, moet voldoende hoog zijn om de beklaagden aan te zetten tot vrijwillig herstel.

Er is geen grond om een maximum voor de te verbeuren dwangsom te bepalen, gezien dit *in casu* de effectiviteit van de dwang die moet uitgaan van een dwangsom zou beperken, wat nodeloze uitvoeringskosten voor de gemeenschap zou veroorzaken.

Dictum

Toegepaste wetsartikelen:

Het hof maakt toepassing van de hiervoor aangehaalde artikelen en van de artikelen:

- 211 en 211*bis* Wetboek van Strafvordering,
- 24 van de wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken,

Beslissing van het hof:

Het hof,
rechtsprekend op tegenspraak,

verklaart de beroepen ontvankelijk en er ten gronde over beslissend met eenparige stemmen:

bevestigt het beroepen vonnis in de beslissing tot het aanhouden van de burgerlijke belangen;

wijzigt het beroepen vonnis voor zover bestreden voor het overige **als volgt**:

op strafgebied:

veroordeelt de beklaagden elk voor de bewezen telastleggingen A1, A2, B, C en D tot een geldboete van 1.500 euro, te verhogen met 70 deciem tot 12.000 euro of een vervangende gevangenisstraf van drie maanden;

veroordeelt de beklaagden elk tot betaling van een bedrag van 25 euro, vermeerderd met 70 deciem en zo gebracht op telkens 200 euro als bijdrage tot de financiering van het fonds tot hulp aan de slachtoffers van opzettelijke gewelddaden en aan de occasionele redders;

veroordeelt de beklaagden elk tot betaling van een bedrag van 58,90 euro als vergoeding voor de kostprijs van het verloop van de strafprocedure;

veroordeelt de beklaagden elk tot betaling van een bijdrage van 24 euro aan het Begrotingsfonds voor de juridische tweedelijnsbijstand;

veroordeelt de beklaagder hoofdelijk tot betaling van de kosten van de strafvordering, voor het openbaar ministerie begroot op 325,52 euro in eerste aanleg en 167,27 euro in beroep;

herstelvordering:

beveelt de beklaagden om de percelen te kadastraal gekend als te herstellen in de oorspronkelijke staat door het verwijderen van:

- het open afdak (ca. 44m x 5,5m), inclusief betonnen vloerplaat en voormalige konijnenhok in natuurgebied en landschapsrelictzone;
- de gestapelde asbestplaten, alle materiaal in natuurgebied en landschapsrelictzone;
- de aanleg van de buitenpiste voor paarden (ca 40 m x 18m);
- de deels open, deels gesloten schuur (ca 22m x 24 m) in natuurgebied en landschapsrelictzone;
- de uitbreiding van de paardenstal (ca 20m x 26m), deels in woongebied en deels in natuurgebied en landschapsrelictzone;
- alle verhardingen (toegang tot de gebouwen) gelegen in natuurgebied en landschapsrelictzone en deze in de voortuin reduceren tot de strikt noodzakelijke toegangen;
- de niet-vergunde serre tegen de achtergevel van de woning (12m x 6m) in woongebied en zone waterloop en afgraven van de 5m-zone tot het oorspronkelijk niveau;
- het legaal verwijderen van alle afvalstoffen die uit het herstel voortkomen;

dit alles binnen een termijn van een jaar nadat dit arrest kracht van gewijsde heeft, onder verbeurte van een dwangsom van 200 euro per dag vertraging in nakoming van dit bevel lastens de beklaagden;

machtigt overeenkomstig artikel 6.3.4, § 1, eerste lid, Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening het openbaar ministerie, de burgemeester van _____ en de gewestelijk stedenbouwkundig inspecteur tot ambtshalve uitvoering van de herstelmaatregelen.

Kosten eerste aanleg: **€ 325,52**

Kosten beroep:

Afschrift vonnis:	€ 42,00
Afschriften akten HB:	€ 9,00
Opstelrecht ber. bekl.:	€ 70,00
Dagv. beklaagden:	€ 31,06

€ 152,06

+ 10 % : € 15,206

Totaal : **€ 167,27**

Dit arrest is gewezen te Gent door het hof van beroep, tiende correctionele kamer, samengesteld uit raadsheer als waarnemend kamervoorzitter, raadsheren en in openbare rechtszitting van **28 maart 2024** uitgesproken door wnd. kamervoorzitter in aanwezigheid van advocaat-generaal, met bijstand van griffier